

Myxomatózis - élvonalban a Soproni Egyetem Kutatócsoportja

2025 őszén új vírus jelent meg a magyarországi mezei nyúlállományban, ami komoly kihívás elé állítja a vadgazdálkodást és a természetvédelmet. A Soproni Egyetem Vadgazdálkodási és Vadbiológiai Intézete az elsők között kezdte meg a betegség hazai vizsgálatát, és mára olyan kutatási programot vezet, amely Európában is egyedülállónak számít. Az eddigi eredmények biztatóak, ugyanis a mezei nyulak a vártnál nagyobb arányban lehetnek képesek alkalmazkodni a fertőzéshez, miközben a kutatók a vírus terjedésének mérséklését és a vadgazdálkodás támogatását is szolgáló ismereteket gyűjtik.

A klasszikus myxomatózis az üregi nyúl és a házi nyúl betegségeként volt ismert. Az elmúlt években azonban kialakult egy új, úgynevezett rekombináns myxomavírus (ha-MYXV), amely már a mezei nyulat is képes megfertőzni járványt okozva állományukban. A vírus néhány év alatt Európa több országában megjelent, majd 2025 októberében Magyarországra is eljutott.

A betegség könnyen felismerhető tüneteket okoz. A fertőzött nyulak kötőhártyagyulladással küzdenek, könnyeznek, jellegzetes – gyakran szőr nélküli – csomók, göbök jelennek meg a fejen és a végtagokon, az ivarszerv körül szintén ödémák jelennek meg, majd legyengülnek és végül sok esetben elpusztulnak.

A Soproni Egyetem reagált elsőként

A járvány hazai megjelenésére elsőként a Soproni Egyetem Vadgazdálkodási és Vadbiológiai Intézete reagált. Az intézet kutatói a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatallal (Nébih) közösen rövid idő alatt laboratóriumi vizsgálatokkal igazolták a vírus jelenlétét, majd országos kutatási programot indítottak.

Dr. Bende Attila, a Soproni Egyetem Vadgazdálkodási és Vadbiológiai Intézetének kutatója szerint a cél kezdettől az volt, hogy a tudományos eredmények a gyakorlatban is segítsék a vadgazdálkodókat.

„Igyekszünk nemcsak a tudományért kutatni, hanem a vadgazdálkodók számára használható információkat szolgáltatni annak érdekében, hogy ezek a tudományos eredmények a szakmában is hasznosuljanak.”

A kutatás jelentőségét jól mutatja, hogy az első eredményekből már egy rangos nemzetközi tudományos folyóiratban megjelent D1-es publikáció is született.

„Ez mutatja azt is, hogy mekkora impaktja van ennek a témának a nemzetközi frontokon. Aktuális, fontos kutatás, amely tudományos és gyakorlati szempontból egyaránt jelentős.”
– fogalmazott Dr. Bende Attila.

Európában is egyedülálló országos monitoring

Az Országos Magyar Vadászkamara (OMVK) a Soproni Egyetem Történeti és Alkalmazott Zoológiai Kutatócsoportját kérte fel az országos myxomatosis monitoringprogram kidolgozására, a cél pedig

annak vizsgálata, hogy hogyan reagál a magyarországi mezei nyúlállomány az új vírusra.

Az OMVK finanszírozásával megvalósuló kutatás során három mintavételi időszakban gyűjtik a mintákat az ország meghatározó nyulas régióiban 19 vadászatra jogosult területén. Az első mintavétel tavasszal, április-májusban zajlott, a második július első felében, míg a harmadik már az őszi vadászidényben történik. E kutatás során képet kaphatunk arról, hogy hogyan változik a fertőzés időben és térben, illetve hogyan alkalmazkodnak hozzá az állatok.

A vizsgálatok elsősorban azokra a térségekre koncentrálnak, ahol laboratóriumi vizsgálatokkal már igazolták a vírus jelenlétét. A legtöbb fertőzött egyedet Nyugat-Magyarország nyugati határ menti térségeiben, valamint Kelet- és Délkelet-Magyarországon találták, később pedig az ország belső vármegyéiben is megjelent a fertőzés. Különösen azok a területek érintettek, ahol jelentős mezei nyúlállomány él.

Az első eredmények biztatóak.

A kutatók a nemzetközi szakirodalomban közölt adatokhoz számottevően magasabb arányban találtak olyan klinikailag egészséges egyedeket, amelynek szervezetében kimutatható volt az ellenanyag. Ez azt jelenti, hogy sok állat ugyan megfertőződött, de túlélte a betegséget.

„Ez rendkívül izgalmas eredmény. Azt sugallja, hogy ugyan nagyon nagy arányban megfertőződnek a nyulak, de szerencsére jóval alacsonyabb arányban hullanak el, mint azt a szakirodalomban olvashattuk.” – emelte ki Dr. Bende Attila.

A kutatás végére több mint 600 mezei nyúl vizsgálati eredménye áll majd rendelkezésre, amely ilyen nagyságrendben Európában eddig nem valósult meg.

A Soproni Egyetem kutatása jóval túlmutat a myxomatózis vizsgálatán, hiszen a rekombináns vírus mellett az intézetben dr. Bánáti László állatorvossal közösen egyéb a mezei nyulat érintő vadbiológiai kérdéseket is értékelnek. Vizsgálják a mezei nyulak szaporodásbiológiáját, valamint az őszi időszakban a tularémiát is.

Ez utóbbi különösen fontos, mert a tularémia nemcsak a mezei nyulakat érinti, hanem emberre is áttérjedhet, azaz zoonózis. A kutatók azt szeretnék tisztázni, hogy van-e kapcsolat a két betegség előfordulása között.

„Három időpillanattól lesz képünk ugyanazokról a területekről, így a szerológiai áthangolódás dinamikáját is értékelhetjük. Emellett az ektoparaziták szerepét, a mezei nyúl szaporodásbiológiáját és a tularémia előfordulását is kutatjuk, hogy minél teljesebb képet kapjunk a mezei nyulat érintő kérdéskörben.” – mondta Dr. Bende Attila.

Sopron térsége jelenleg kedvező helyzetben van

A kutatások szerint Sopron és környéke jelenleg nem tartozik a fertőzött területek közé. Bár a vírust a várostól néhány tíz kilométerre már kimutatták, a térségben eddig nem találtak fertőzött mezei nyulat.

Ennek egyik oka, hogy Sopron környékén jóval ritkább a mezei nyúlállomány, mint az ország

legerősebb nyulas vidékein. A kisebb állománysűrűség csökkenti annak esélyét is, hogy a vírus gyorsan terjedjen az állatok között.

Dr. Bende Attila szerint a nyúlállomány sűrűsége az egyik meghatározó tényező a járvány alakulásában.

„Azokon a területeken, ahol nagyon nagy a mezei nyúl sűrűsége, természetesen jóval nagyobb a fertőzés kockázata is.”

A kutatás közvetlenül segíti a vadgazdálkodást

Magyarország Európa egyik legerősebb mezei nyúlállományával rendelkezik, ezért a vírus gazdasági szempontból valóban jelentős, ezért kiemelten fontos, hogy a szakemberek megértsék a betegség terjedését és segítsék a védekezést.

A Soproni Egyetem kutatói folyamatos kapcsolatot tartanak a vadgazdálkodókkal, a hivatásos vadászokkal, terepi tapasztalataikat is beépítik a tudományos munkába.

„Nem lehet mindent a laborban megválaszolni. Fel kell venni a gumikesztyűt, ki kell menni a terepre és meg kell kérdezni a kollégákat...” – hangsúlyozta Dr. Bende Attila.

A lakosság is segítheti a kutatást

A Soproni Egyetem kutatói arra kérik a természetjárókat, kirándulókat, hogy ha olyan mezei nyulat látnak, amely feltűnően bizalmas, szemgyulladásra van, vagy göbök láthatók rajta, készítsenek róla fényképet, és jelezzék azt a kutatóknak.

A lakossági bejelentések segítenek a vírus terjedésének nyomon-követésében, és új fertőzési helyek azonosításában is.

A Soproni Egyetem kutatása nemzetközi jelentőségű

A Soproni Egyetem vezetésével megvalósuló kutatás újabb eredményei nemcsak a magyarországi, hanem az európai szakemberek számára is fontos információkkal szolgálhat. A Nébih és az Országos Magyar Vadászkamara együttműködésével kialakított országos monitoringprogram egyedülálló módon kapcsolja össze a laboratóriumi vizsgálatokat, a terepi kutatásokat és a vadgazdálkodók gyakorlati tapasztalatait.

Az eddigi eredmények azt mutatják, hogy a magyar mezei nyúlállomány jó eséllyel rövid idő alatt képes lehet alkalmazkodni az új vírushoz. A kutatás ugyanakkor ennél is többet jelent. Olyan tudományosan megalapozott ismereteket ad a szakemberek kezébe, amelyek hosszú távon hozzájárulhatnak a hazai mezei nyúlállomány megőrzéséhez és a fenntartható vadgazdálkodáshoz.

Sajtókapcsolat:

- Divósné Varga Henrietta
- Soproni Egyetem
- +36 30 568 6099

- divosne.varga.henrietta@uni-sopron.hu

© Soproni Egyetem

© Soproni Egyetem
Terepi mintavétel. Jobbra dr. Bende Attila, balra pedig Keszthelyi Gáspár Fotó: Dufla Zsolt

© Soproni Egyetem
Fotó: Keszthelyi Gáspár

© Soproni Egyetem
Fertőzött mezei nyúl Fotó: Pesti József

Eredeti tartalom: Soproni Egyetem

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/?p=32039>